

SLIKE IZ NASELBIN.

Čudež se je zgodil!

Holcombe, Wis. — Ali se je rodil drugi Kristus? — Ali se je rodil drugi Kristus? se vprašujejo ljudje. — Na steni v hiši, kjer se je rodil drugorojenček, se je pokazala kmalu po porodu na steni zvezda. Zgodilo se je to pri angleški družini, katero osebno poznam in živi komaj deset milj od tukaj. Njeni in njegovi stariši živijo na tukajšnji farmi. Mati zvezdnata otroka je učiteljica in je to tudi osebno poznam.

Kmalu ko se jim je narodil otrok, so opazili na steni zvezdo, kjer je ostala 24 ur, potem izginila in za 24 ur se potem prikazala. Koliko časa je migljala potem tam, pa ne vem, ker nisem natančno poizvedela. V vsaj rodnini je zvezda povzročila velik strah, videli so jo mnogi ljudje in pravijo, da je resnica. Mati in oče otroka sta telefonično poklicala stariše, kajti bila sta v velikem strahu. Otrok je drugi, torej ne prvorodenček, ne vem pa ali je deček ali deklica.

Sredni smo torej tudi na daljnem severu, da se nam je pokazala zvezda o Božiču, to je bilo dne 23. decembra. Nekaj novega bo torej, zato le vkup pobožnjaki. Ali se je narodil nov Kristus ali kaj? Kdove, kaj se pride iz tega. Ako bo kdo prišel, ki bo znal izreči to "čudež" v pobožnjake svrhe, se mu bo lahko posrečilo. Peter Kazimir ima krasno priliko, da lahko otvori novo božjo pot. Zvezde sicer ni več ali stena v hiši se stoji in otrok je menda zdrav. Rodil se seveda ni na Jutrem, pa to nič ni, zakaj bi ga enkrat ne imeli na severozapadu? Tudi nad hlevom ni posvetila zvezda, temveč v udobni hiši na steni. Pa recite vi tam v kranjskem Rimu, da tukaj nismo srečni.

Urednik mi bo gotovo oprostil, da si sem mogoče pisala malo preveč, toda misli ne morem odviti. "Čudež" se je po mojem mnenju zgodil, da je svetloba prišla od kake svetle luči, ne sicer naravnost na steno temveč po odbijanju žarkov, kar se je prav lahko zgodilo slučajno ali pa je kak nagajivec to povzročil. Naj bo tako ali tako in naj ljudje verujejo, da smo dobili novorojenega Krista, pameten človek ne bo verjel. Zvezdoslovci so dokazali, da so zvezde velikanaka telesa, nekatera še dosti večja kot naša zemlja, kako bi jo bilo torej mogoče dati na steno v sobo. — Mrs. F. J. Stark.

Liabon, O. — Dobro smo se počutili o božičnih praznikih in ni nam bilo sile. Dolgo časa sem mislil, kam bi šel za božične praznike, končno pa začel misliti, kaj če bi šel v East Palestino, O. Sklenil sem, da jih posetim ter se odpeljem v petek pred prazniki do Salema, v soboto jutraj pa sem prišel v East Palestino. Hodil sem od desete jutraj pa do dveh popoldne, da sem prišel do prijaznega in zgovornega našega rojaka Jakoba Isteniča, s katerim sva se takoj sprijaznila. Jakob je bil dokaj zadovoljen in čez malo ur sva že šla k njegovemu sosedu Jakobu Cafu. Možak me je kmalu spoznal in tako smo se pogovarjali, da je čas potekel ter sem prenočeval tam.

Drugi dan sem mislil, da bi šel domov, a prijatelj in dobri rojaki so me ustavili, češ, da bomo šli zvezd na veselicu. Res smo šli, in sicer precej daleč od mesta. Pri veselici nisem nikogar poznal, toda zabava je vse eno bila popolna. Slovenska godba, vse polno rojakov, plesali so in se veselili, da je veselje prikipelo do vrhunja; kdo bi se torej v taki zabavi ne počutil dobro?

Dekleta rada plešejo in tudi zapojejo vmes, tako so zapele in mi smo spremljali, da je bilo veselje, potem pa zopet ples. Tako smo se veselili do polnoči, potem pa se odpravili domov. Spal sem zopet pri rojaku Cafu.

Žena rojaka Cafu je prijazna ženska, Nemka, toda naklonjena nam Slovincem. Kako lepo zna jutraj buditi. Ob sedmih jutraj nas je poklicala s tem, da je zalgrala par kitič. Vstali smo, prepričani in obhajali veselo praznično. Ob dveh popoldne sem se šele pripravil, da bom odpotoval proti domu. Spremili so me do mesta k prvi postaji, za kar se lepo zahvalim rojaku Cafu in Isteniču. Zahvalim se sicer vsem rojakom v East Palestini, O., ki so mi nudili zabavo. Rojaka Cafu in Isteniča sta mi posebno dobro postregla in hvalečno sem jima za vse.

Z eno besedo izrekam hvale fanem, dekletom in vsem, ki so mi nudili res veselo božično praznično. Želim jim srečno leto 1923. — Anton Ujčič.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Fairchance, Pa. — Izročili smo zadevo tajništvo, da pošlje navodila za postopanje. — Pozdravi!

Homer City, Pa. — Enakih objav za nabiranje prispevkov v pomoč revnim otrokom ni malo, vedno se tu in tam oglasi kaka dobrodelna organizacija, da nabira v pomoč sirotam, slepecem, pohabljenecem, invalidom itd. Zato je težko doznati, v kak namen in za koga so nabirali oni, ki jih vi omenjate. Gotovo je, da se vedno dobijo tudi zlikovci, ki si pod izgovorom, da nabirajo za kako dobrodelno društvo, hočejo pridobiti od nevednih ljudi denarja in se jim to pogosto tudi posreči. Če bodo v vašem okraju še kdaj pobirali, vprašajte jih, za koga nabirajo in zahtevajte dokazov, do česar ste upravičeni. Dobro bi bilo, če se vam zdi sumljivo, da bi tudi o onem nabiranju pri cerkvi malo poizvedeli, kajti oni, ki hlepijo po denarju in si ga hočejo na ta način pridobiti, se poslužujejo tudi cerkve, kjer navadno ni težko pregovoriti ljudi, samo da dosežejo svoj namen. — Pozdravi!

Chisholm, Minn. — Vaše naznanilo je dospelo prepozno za zadnjo soboto, kar je vzrok, da ni bilo pribeženo. Prihodnjiš poljite prej! — Pozdravi!

Vsem lepa hvala za dopisnice, dosepane uredništvu. Nemogoče je odgovarjati na vsako dopisnico posebej. Tudi v bodočem letu pojdemo z združenimi močmi na delo. Pozdravi!

Sola za ohrano zdravja.

Zdravstveni oddelk Federated Pressa. Piše dr. F. L. Clark.

2.

Vijvanje prave hrane.

Danes ima povprečna oseba komaj 30 do 40 odstotkov duševne in fizične sposobnosti. To ni pretiravanje. Vzrok je ta, ker je zdravje povprečnega človeka v splošnem na slabem. Ni ga skoro človeka, ki ne bi bolj ali manj trpel na kaki nepriliki, n. pr. na sistemičnem katarju in v čigar telesu je več ali manj strupov, ki se naberejo valed slabih in nepravilno kombiniranih jedi ter pijač. Dejstvo, da se hitro "prehladimo" in podležemo pljučnici, tifusu, revmatizmu itd., je dokaz, kako malo odporne sile je v naših živcih, mišicah in krvi.

Recimo, da trikrat dnevno vzbrižnem morfij v roko. Posledica tega bi bila, da bi ohromel živčni sistem in možgani ter živci na ganglija, ki prihaja iz hrbtenice in kontrolira delovanje telesnih organov brez naše zavedne pomoči, ne bi več prejemala tiste energije, ki je rabijo organi za sposobno delo.

Prav tako se zgodi povprečnemu človeku, ki trikrat na dan nabas svoj želodec z nepravilno hrano, oziroma z mešanimi jedili, ki niso škodljiva, če se jemljejo vsaka zase in o praviem času.

Dali imajo kapitalisti namen, zastrupiti telesa delavcev z ničvredno hrano, kakor zastrupljajo njih mikljenje z ničvredno duševno hrano, katero servirajo v svojih umazanijem tiskom, ne vem, toda učinek je isti, kakor če bi jim dajali morfij ali kateri drugi omotični strup pod kožo. Ves delavski razred v Ameriki je danes zastrupljen s hrano, ki ni hrana za človeško telo, njih telesa in življenjske sile se polagoma uničujejo ter njih zmoglost za trezno razmišljanje se ubija.

Brezprimerno hinavstvo našega civiliziranega barbarizma je dosegljo, da sta prepovedana izdelovanje in prodajanje alkoholnih pijač — izvzemši z dovoljenjem oblastnikov in v sporazumu s tihotapei — toda izdelovanje in prodajanje bele moke ni prepovedano. Del riža, ki je najbolj potreben redilnosti telesa, je odmljet; iz koruze delajo moko in "cornflakes" potem, ko odstranijo iz koruznega zrna vse dobre snovi. Tovarnarji izdelujejo dvajset različnih jestvin za jutrek, v katerih ni niti trohice mineralnih soli, kalie in vitaminov, ki so najbolj potrebni za ohranitev zdravja in življenja.

Zakaj umre 400.000 otrok vsako leto v Združenih državah, predno dosežejo eno leto starosti? Splošne slabe življenjske razmere so velike krive, toda glavni vzrok je ta, ker matere, ki doje

otroke, uživajo hrano brez mineralnih soli in vitaminov, valed česar je njih mleko absolutno za nič in otrok umre na podhranilo.

V sledečih vrsticah hočem čitateljem priporočiti nekatera jedila za zajutrek, kosilo in večerjo. Pri tem imam v mislih delavce, ki opravljajo najtežja ročna dela. Duševni delavci se morajo omejiti in jesti manj.

Najboljša hrana za zajutrek je škrobna s sirovim maslom. Med škrobno hrano spada kruh, ki pa mora biti pečen iz moke s otrobi vreda (whole wheat, bran bread). Odreži dve ali tri zagodlice tega kruha in ga prepeci v peči, da bo rumen in trd kakor cvibak. S tem procesom se škrob spremeni v sladkor in kruh je lahak za prebavo; obenem se uničijo kvasne kalice in drugi bacili, ki se nahajajo v kruhu.

Poleg prepečenega kruha je dobro vzeti malo sladkega sadja. S tem mislim suhe češnje, rozine, črne mrisjake fige in dateljne. Tega sadja ni treba kuhati. Dovolj je, če stoji 24 ur v vodi, pa je ravno tako dobro kot kuhano.

Dalje vojej dva ali tri kozarce mleka. Pravim: Pojej! Mleko je sicer tekočina, ki se pije, toda pravilno je, da se počasi srka in vselej obrne v ustih, predno se pogoltne. Mleko se usdi čim pride v želodec; ako se naglo pije, nastane v želodcu velika kepa sira, ki se težko prebavi. S počasnim srkanjem se pa narejajo drobni koščki, katere želodec kmalu prekuha.

Mleko je proteinska hrana in zelo težka za prebavljanje. Redilna snov v kvortu mleka — če ni mlekar primekal preveč vode, in če slabe vođe! — je enaka snovi v osmih do dvanajstih uncih bifsteke.

Škrobne jedi, to je kruh, krompir itd. je treba dobro črešiti, da se zmešajo s slino, katere je glavni pogoj dobri prebavi škrobne hrane. Ako zamakaš kruh in drugo pecivo z mlekom in kavo, gre jed v želodec brez sline in potem kipi, kar povzroča kisline in strupe in telo ima več škode kot koristi od take hrane.

Ne mešaj škroba s proteinom. Protein je v mesu vsake vrste, v ribi tudi, v mleku in siru. Orehi imajo veliko količino proteina in škrob tudi, ampak to je naravna zmes. Nekateri orehi so nam protein, medtem ko je kostanj brez malega sam škrob. Angleški oreh ima nekaj čez 16 odstotkov škroba in ravno toliko proteina.

Obed ne sme biti brez salate. Za obed naj služi skuhana neškrobna zelenjava, kruh, mleko in malo sladkega sadja. Med salato spada sirova, sveža zelenjava: navadna salata, zimaka salata (endive), špinaca, povrtnica, paradižniki, zelje, zelena (celery), čebula, regrat. Vsa ta zelenjava je dobra vsaka zase ali pomešana. Navadno je na mizi običajna, zeljnata in paradižnikova salata. Ne mešaj kislih salat s škrobom, ker taka mešanica nevtralizira lugasto snov sline in posledica je, da želodec ne prebavi škroba. Dobra pa je vsaka kisla salata s proteinom, to je z mesom vsake vrste.

Salate so velike koristi telesu, ker vsebujejo potrebne mineralne soli, katere zahteva kri. Med skuhano neškrobno zelenjavo spada špargelj, fižol v stročju, buče, regratova cima, mlečna koruza, koleraba, povrtnica, repa, zelje, zelena, česen, okra, kumare, avetno zelje, špinaca, zelen fižol, paradižniki, čebula, navadna salata, zimaka salata, korenje in pesa.

Za večerjo vzemi meso s salato, skuhano neškrobno zelenjavo in skuhano sadje. Dobro je tudi pečeno jabolko.

Kakor vidite, nisem omenil kave — niti ne bom. Kava je kakor žganje, samo da njen strup deluje bolj počasi. Ako hočeš kmalu umreti, uživaj kokain, za tem strupom pride morfij, potem alkohol in žganju, tobak, kava, čaj in čokolada. V vseh teh rečeh je strup, ki deluje v teh bolj počasi, v drugih pa hitreje.

Škrobne jedi (kruh, krompir, orehi itd.) je dobro zgristi in zžvečiti, predno jih pogoltneš. Najbolje je, če uživaj te jedi s sirovim maslom, nikdar pa ne s sladkorjem.

Naglica pri jedi je največja napaka. Jediti, ki so takorekoč napol zgrizene ali kar v kosih vrže v želodec, ne koristijo nič, ker jih želodec ne more dovolj dobro prebaviti in preveč dela, tako da je kmalu izmučen in neposoben za pravilno prebavljanje. Otroke je treba že izmladega učiti, da morajo jesti časi in zmerno. Bolezni v

drobu imajo svoj začetek navadno v ustih; kdor ima slabe zobe, je navadno bolan na želodec. Skrbni, da so zobje v redu.

(Namen teh člankov pod naslovom "Sola zdravja" je, seznaniti čitatele s poglavitnimi vzroki vseh bolezni v srhu, da se izognejo boleznim in si podaljšajo življenje. Očitrali se bomo tudi na ekonomsko stran zdravlja. — Na vprašanja bomo odgovarjali po vrsti kakor jih prejmemo. Čitatele tega lista imajo, ako želijo, pravico do brezplačnega zdravljenja na kliniki "The Health School Clinic" v Chicagu. Za prijateljski obisk je treba plačati. Naslovite vso vprašanja na: Dr. P. L. Clark, 39 So. State Street, Chicago, Ill. — Coppright, 1922, By P. L. Clark, M. D.)

RAZNA NAZNANILA.

Meadowlands, Pa. — Opozorjam člane društva August Bebel, št. 259 SNPJ v Meadowlandsu, Pa., da bomo za naprej zborovali v Unijski dvorani vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9:30 popoldne. Torej s bratje, ki niste bili na zadnji seji, vstopajte to naznanilo, da ne bo potem nepotrebnih izgovorov. — Valentin Demahar, tajnik.

Clarkburg, W. Va. — Naznanjam člane društva "Napredni bojovniki", št. 475 SNPJ, kateri ste že dobili prestopne liste kateri želijo pristopiti k največji slovenski podporni organizaciji, da se udeležijo redne mesečne seje, ki se bo vršila drugo nedeljo v mesecu, dne 14. januarja, 1923. Začetek seje je točno ob drugi uri popoldne v Williams dvorani, Second Street, št. 128, v Clarksbu, W. Va.

Pridite val na sejo, ker ta seja je važnega pomena. Člani, ki spadate k oddaljenim društvom, si prekrbite prestopne liste in tako se udeležite seje. Vsek član naj si vzame nalogo, da če mu je le mogoče, pripelje po enega novega člana ali pa se več, kajti s tem bo novo društvo bolj napredovalo in imeli bomo večje veselje v delovanju za društvo.

Opozorjam moram tudi, da vte povabljeni tudi žene, da pridete k rednim sejam. Ni treba misliti, da ženske apol ne spada k moškemu. Kakor sem silal v prejšnji nasebini govoriti, da ženske ne spadajo graven in zato ni bilo nobene k sejam. Po mojem mnenju so tudi članice potrebne na sejah, ker v takem slučaju imajo člani več čobizra. Zato so vabljene vse članice, da pridejo. Izveste so samo one, ki so bolj ali imajo veliko društvu, da njih zaposlenost ne dopušta. — Rudolph Mestek, tajnik.

Hibbing, Minn. — Naznanjam vsem članom Slovenske narodne podporne jednote, da je društvo "Hibbing" št. 125 SNPJ spremenilo svoje ime in sedež. Od 1. januarja dalje je društveno ime Krem-lon, Leontina, Towiste to Hibbing. Razlogi so, ker članstvo tega društva po veliki večini stanuje v tej okolici. S tem je dana priložnost rojakom v Hibbingu, da si lahko ustanovijo društvo in porabijo svoje staro ime. — Jos. Musich, tajnik.

Fairpoint, O. — Kot novozvoljenega tajnika me veče dolžnost, da opozorim člane društva št. 439, da v slučaju bolezni ali drugih sedev tlečih se društva, se obračajo na spodaj podpisane. Obenem jim naznanjam, da je društvo na redni seji dne 10. decembra sklenilo, da razpiše izredni prispevek za pokritje društvenih stroškov v letu 1922, in sicer po šec od člana v mesecu januarju. Tozadevni predlog je bil podpiran in enoglasno sprejet. Bratje, ki niste bili na decembrski seji, torej to vstopajte in brez izjeme plačajte poleg mesečnega assessmenta še šec v društvo blagajno ter ne samo šec kot po navadi. — Prosim člane, da to upoštevajo, posebno tisti, ki pošljejo otroka plačat assessment ali pa vrsto izročijo kakemu drugemu članu. Pridite val na sejo dne 14. januarja ob drugi uri popoldne v navadnih prostorih. — Jos. Zabukovec, Box 335, Fairpoint, O.

Bessemer, Pa. — Člani in članice društva "Krim", št. 97 SNPJ so bili pozvani na sejo dne 17. decembra, razen bolnikov in takih članov, ki imajo delo, da bi radi njih odsotnosti morala tovarna pčivati. Žal se je tudi tej seji odzvala komaj polovica članstva. Na tej seji je bilo sklenjeno, da se morajo člani bolj redno udeleževati seji in priti najmanj k vsaki tretji redni seji. Na zadnji seji je bilo tudi sklenjeno, da se bo assessment pobiral le na seji in kdor se ne more seje udeležiti, pa naj odda drugemu, da prinese prispevek. Društveni uredniki nimajo takih plač, da bi sedeli po celih 14 dni za mizo kakor kaki odvetniki in čakali, kdaj bo kdo prišel plačat. Eden pustil svoji assessment v mesnici, drugi v pekarniji ali pri kakem čevljarju itd. Če se komu pripeti nesreča radi take malomarnosti,

DR. A. M. SOUKUP,
PHYSICIAN AND SURGEON

3639 W. 22nd St., cor. Millard Ave., Chicago, Ill.

Ako živite v bližini pridite k temu zdravniku, ako živite daleč pišite njemu in opišite vašo bolezen. On vam bode poslal potrebna zdravila.

ALI STE STARI 40 LET?

Če se niste, imate priliko še nekaj let, da se naučite angleščine vsaj toliko, da razumete soude in angleški šenopis. Angleško-slovenski besednjak vam bo služil, leta in leta. Cena \$5.00, naročite ga pri:

Dr. F. J. KERN,

6802 St. Clair ave., Cleveland, Ohio. Ravno tam lahko tudi naročite drugo šbirko Ivan Kormanovih pesmi. — Cena \$1.25. — Obe knjigi dobite za \$6.00 s poštnino vred.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 3. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednik Vincent Calabar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. T. Box 81, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila John Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODBOR:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Zelesnikar, Box 278, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John Terzeli, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gortek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

ROLNIŠKI ODBOR:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 S. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambroski, Box 286, Moon Run, Pa., John Gortek, 14621 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sulzer, Box 104, Grass, Kans., na jugozapad, Max Mare, Box 186, Buhl, Minn., na severozapad, Mike Zagel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zalta, predsednik, 3639 W. 22th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 5808 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združilveni odbor:

Predsednik: Frank Aloj, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

John Ovon, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Jos. Shuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6205 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZORI—Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika so nasloveni Predsedništvu S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobse so naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V VEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Vsa prišla glade poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik nadzornega odbora, čigar naslov je zgornji.

Val pristvi na gl. porotni odbor se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Val dopisi in drugi spili, naznanila, oglasi, naročila in epich vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

naj ne dobi društva, temveč naj krivdo pripise sebi.

Člani in članice tudi potvimo, da na prihodnjo sejo prinesejo vsak svoje naslove napisane na listkih, da bomo tako lahko skupni seznam društvenih članov poslali na upravništvo Prosvete. To-liko na znanje. — Rudolph Miglich, tajnik.

Blaine, Ohio. — Društvo "Zdr-

stitev", št. 333 SNPJ, je na svoji mesečni seji dne 10. decembra 1922 sklenilo, da se tajniku pavila plača za šec od člana. Torej naznanjam vsem članom in članicam društva št. 333, da ne bo kake pomoči pri plačevanju assessmenta. Naklada vsaki mesec bo torej površana za društveno blagajno po šec na člana. — Toliko v prijazno naznanilo. — Paul Ikonar, tajnik.

West Frankfort, Ill. — S tem se enkrat naznanjam vsem članom društva "Bratranj", št. 313 sklop društvene seje izza dne 12. novembra lanskega leta, da kdor se ne udeleži seje vsaj enkrat v treh mesecih, bo prvič za en mesec suspendiran in če v tem času sholi, ne dobi bolniške podpore, brez izjeme, kdo je prisadeti.

Ker je dosti članov, ki niso bili že po dva do tri meseca na nobeni seji, jih opozorjam, da se udeležijo seje dne 14. januarja v Litvinski dvorani kot poper. Drugače bo vsak suspendiran, kot je določilo društvo. Torej vsi na sejo dne 14. januarja. — Frank Kalan, tajnik.

Wick Haven, Pa. — Naznanjam sodrugom socialističnega kluba, št. 176, da je bilo sklenjeno na zadnji redni letni seji dne 10. decembra, da se bodo leta 1923 redne seje vršile vsako prvo nedeljo v mesecu po seji jednotinega društva in ne vsako drugo nedeljo kot je bilo do sedaj.

sedaj. To smo zaključili iz razloga, ker na društveno sejo jih pride več in imajo tako lepo priliko udeležiti se tudi klubove seje.

Na sodruga apeliram, da vsak malo bolj agilna po svoji moči, da bo dobil kakaga novega kandidata in ga pripeljal na sejo. — Jos. Lonček, blagajnik.

SEJE IN SHODI.

Mullan, Idaho. — Naznanjam članom društva Mullan, št. 314 SNPJ, da se vrši prihodnja seja dne 14. t. m. v Mike Kavanovich dvorani. Pričetek seje je točno ob deseti uri popoldne. Člane opozorjam, da se polnoštevilno udeležijo te seje. Na dnevnem redu imamo več važnih stvari za ukrepanje. Dano bo tudi poročilo o društvenem računu. Člane opozorjam, da plačajo assessment do 25. v mesecu, ker kdor bo plačal 26. v mesecu, se mu ne bo več vpoštevalo. Društveni assessment mora biti na glavnem uradu ob pravem času, zato ste tudi člani naprojeni, da storite svojo dolžnost pravočasno. — John Jackson, tajnik.

Vandling, Pa. — Tem polom obvešam člane društva "Slovenec", št. 45 SNPJ v Vandlingu, Pa., da se bo prihodnja seja vršila dne 31. januarja, katere se val zagotovo udeležite. To je tretja nedelja v mesecu. Na zadnji seji je bil storjen sklep, da se bodo seje v bodoče vršile vsako tretjo nedeljo, ne pa prvo kakor prej. Seja se bodo vršile v navadnih prostorih in pričelje ob eni uri popoldne. Pri prihodnji seji imamo na dnevnem redu več jako važnih reči za rešiti, zato naj nihče ne izostane. — Jos. Cebular, tajnik.

KNJIGE

Književne Matice S. N. P. J.

Književna matica Slovenske narodne podporne jednote je izdala in ima v zalogi sledeče knjige:

Slovensko-angleška slovnica. Dodatek raznih koristnih informacij. Fina trda vezba. Cena \$2.00 s poštnino vred.

Jimmie Higgins. Spisal Upton Sinclair, poslovenil Ivan Molek. Povest iz življenja ameriškega proletarijata za časa velike vojne. Trda vezba. Cena \$1.00 s poštnino vred.

Zajedalci. Spisal Ivan Molek. Povest iz domlej skritega kosa življenja slovenskih delavcev v Ameriki. Trda vezba. Cena \$1.75 s poštnino vred.

Zakon biogeneze. Spisal Howard J. Moore, poslovenil J. M. Zelo podučna knjiga, ki tolmači mnoge narurne zakone in pokazuje, kako se splošni razvoj ponavlja pri posamezniku fizično in duševno. S slikami. Trda vezba. Cena \$1.50 s poštnino vred.

Zadnji dve knjigi, naročeni skupaj, dobite za tri dolarje. Vse štiri knjige za šest dolarjev. Vredne so!

Naročbe, s katerimi je poslati denar, sprejema

Književna Matica

2657-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PROSVETA
GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
Naročnina: Zedinjene države (vseeno Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 na tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.
Naslov na vas, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2857-58 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.
"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.
Advertising rates on agreement.
Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.
"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"
Datum v klopju n. pr. (Dec. 31-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem davcom potekla naročnina. Posvetite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

K UMORU POLJSKEGA PREDSEDNIKA.

Poljskega predsednika je ubil nazadnjak — poljaki nacionalist, ki je mislil, kot mislijo vsi fanatiki, da spremeni sistem na Poljskem, ako ubije predsednika, ki ga je izvolila večina v poljskem parlamentu.

Njegova teorija sloni na terorju, kot vseh atentatorjev. Domisljal si je, da njegovo dejanje ostrši druge, da ne bodo več glasovali za predsedniškega kandidata, ako ne prisega na zastavo nacionalističnega nazadnjaštva. Takša teorija je napačna. Zgodovina govori s številnimi dokazi, da se atentatorji s svojimi napadi na osebe, ki so slučajno na vladi, najmanj koristili človeštvu. Naj izvrši atentat nazadnjaški ali anarhistični fanatik, njegova akcija nima najmanjša vpliva na potek dogodkov. Gospodarske razmere so tisti silni faktor, ki učinkuje na dogodke in ne posamezne osebe. Kakor niso pričele vojne, ker je imela ta ali druga država dobrega generala, ravno tako ne bo svet napredoval ali nazadoval v socialnem ali političnem oziru, ker se ji neki fanatik domisljal, da služi dobri stvari, ako izvrši atentat na osebo, katera se mu zdi, da je zakrivila obstoječe razmere. Na pr. ako bi bil kdo deset let pred svetovno vojno ubil nemškega kaiserja, bi s tem ne bil odvrnil svetovne vojne. Gospodarski položaj pred svetovno vojno je bil tak, da so nastali gospodarski konflikti med raznimi narodi, da je svetovna vojna morala priti. Ravno tako bi ne končala svetovna vojna nič prej, ako bi bil kdo ubil nemškega kaiserja ob času vojne. Nemški kaiser bi bil mrtev, toda sistem, ki je vpostavil nemškega kaiserja bi bil še ostal ravno tako trden, kot pred kaiserjevo smrtjo, dokler niso razmere nastale take, da je moral pasti.

Vai taki atentati so obsojanja vredni. Atentatorja ne gonijo prav nobeni plemeniti čuti, ampak v njem se je obudila zver, ki se hoče znošiti nad osebo, ker mu njegova bolna domisljija pripoveduje, da bo povzročil pravi preobrat v narodovem življenju, ako jo ubije.

Herostrat je nekaj let pred Kr. r. zažgal tempelj grške boginje Artemizije, da postane slaven v zgodovini. In ravno take misli se rode v glavi atentatorja, ki izvede atentat na svojo pest ali pa kot orodje kakšne klike, ki si hoče s silo priboriti vladu.

Atentator, ki je ubil poljskega predsednika Narutowicza, je bil gotovo orodje klike, ki je mislila, da atentat povzroči splošno zmešnjavo, v tej zmešnjavi si pa nazadnjaška nacionalistična klika prilasti vladu Poljske republike. Ako stvar tudi tako postoji, ne spremeni dejstva, da je morilec sam hlepel po slavi in da je mislil da sebe proslavi, ako izvrši zavraten umor.

Tudi ta atentat potrди nazor, da se atentatorji dobe le v ljudeh, ki verjamejo v silo in so fanatiki.

Ameriško metropolitansko časopisje navadno obsodi vsak atentat izvršen iz političnih motivov. Čudno pa je, da zadnji atentat prav malo komentira. Ako bi bil umor izvršil kakšen komunist, tedaj bi ne manjkalo komentarjev. Vprav to pokazuje, da to časopisje zanemarljivo glavno častnikarsko nalogo — vzgojo ljudstva. Naj pride atentat od katerekoli strani, prikazati ga je treba ljudstvu kot strahopeten in zavraten umor, ki ne more vplivati na potek gospodarskih in političnih razmer.

Tudi umor avstrijskega prestolonaslednika v Sarajevu je bil le pretveza in ne vzrok za napoved vojne Srbiji. Vojna bi bila vseeno prišla kasneje, kajti avstroogrška monarhija je hotela imeti za vsako ceno Solun, pot do njega je vodila le prek Srbije. Zelja nemških junckerjev, militaristov in plutokratov je bila, da Nemčija utrdi svojo moč na Bližnjem vztoku in si tako ustvari pot do Indije. To je bil vzrok, da je podpirala avstroogrško monarhijo. Atentat na avstrijskega prestolonaslednika bi ne bil povzročil vojne napovedi, ako bi ne bile gospodarske razmere take, da se vojna napove.

KDO V RESNICI PLAČUJE DAVKE?

Ako se to vprašanje zastavi navadnemu človeku, tedaj odgovori: "Ej kdo drugi, kot davkoplačevalci."

S tem misli povedati, da davke plačujejo samo hišni in zemljišni posestniki, trgovci, tovarnarji, finančniki, sploh ljudje, ki nekaj lastujejo, kar je podvrženo davku.

Iz New Yorka pa prihaja mala vest, ki govori jasno kot beli dan, da ljudstvo plačuje davke in ne takozvani davkoplačevalci v ožjem pomenu besede. V New Yorku se bo podražil premog od 25 do 65 centov, ker so sodišča v Pennsylvaniji odločila, da je davek na premog ustaven. Premogovniki podjetniki bodo plačali davek, a iztirjali ga bodo s precejšnjim pribitkom od ljudstva. Davek bo v resnici znašal okoli 12½ centov pri toni, podražitev preмога pa pove, da bodo uganjali profitarstvo.

Splošno klepetanje v Washingtonu.

Washington, D. C. (Fed. Press. Stabni poročevalci). — Nepotrebna vest pripoveduje, da ruska vlada naprosi predsednika Hardinga, da posodi ameriški parnik "Buford", na katerem deportirajo mrs. Margaretta Harrison in druge neželjene Američane nazaj v Združene države.

Bivši predsednik Wilson bo mogoče ugovarjal tej prošnji. On še vedno misli, da je "Buford" med najboljšimi spomini na novo svobodo, katero je vpostavila njegova administracija, ker je bila prva ladija, ki je služila za prevoz v pregnanost osebe s ameriškega ozemlja, katerih politično prepričanje je bilo žaljivo izbrani večini.

Harrisonova je bila aretirana nekoč v Rusiji kot špijona in nekaj časa je bila tudi zaprta. Izpustili so jo, da ustreže želji nekakega senatorja in gotovim časnikom, ki so se zanimali za gošpo. Rekli so ji, da naj zapusti deželo in se nikdar več ne vrne. Kasneje je zopet amuknila v Sibirijo in se je ušla v smrtm padcu Daljnovezhonske republike. Danes je jetnica v Moskvi, kjer čaka na deportacijo.

Nekdo, ki je pomagal osvoboditi prvokrat Harrisonovo, je bil Rus po imenu Kowalski. Ta Kowalski je zapustil Združene države nekaj tednov prej, preden je bil sanj izdan deportacijski ukaz po naseljenišnem uradu. To leto se je predzrnil, da je zopet obiskal Zdrž. države. Nekaj tednov nazaj so ga aretirali v New Yorku. Zdaj mora slušiti eno leto v ameriški ječi zaradi svoje drzovitosti. On in Harrisonova bi našla veliko odjemalcev za knjigo, v kateri bi bili popisani njuni skupni spomini na svobodo v letu 1922.

Roger W. Babson pravi, da je pet in dvajset odstotkov preveč farmarjev v Združenih državah. On pač meni, da bi bilo za farmarja bolje, ako bi se produciralo manj živeža, kar bi bile cene višje. Babsonovo idejo je oni dan potrdil in odobral Harry N. Owen, urednik lista "Farma, Stock and Home" v Minneapolisu, pred senatnim poljedelskim odsekom.

"Ali mislite," je vprašal senator Norris, predsednik odseka, da bi bilo preveč živeža v Združenih državah, ako bi vsaka družina ali oseba dobila toliko, kolikor potrebuje?" "Oh," je odgovoril Owen, "ako kdaj napoči taka doba, tedaj bo daleč proč od sedanjega časa. Jaz govorim v izrazih o "učinkoviti produkciji, ki pomeni dobičkanosno produkcijo." Dobričkanosna produkcija sloni na tem, kaj ljudstvo lahko kupi, ne pa na tem, kar bi rado kupilo.

Owen je s svojim odkritostnim odgovorom povedal zanimivo stvar. Na pr. takole: "Po sedanjem kreditnem sistemu morajo farmarji plačati za denar, ki si ga izposodijo od deset odstotkov do veletatvine." "Ako je namen vlade in bankirjev poriniti farmarja na stopnjo kmeta v starem kraju, da bo imel kočo in toliko živeža, da ostane pri življenju, tedaj smo ravno sraj na pravem potu."

"Krivde za trpljenje ameriškega farmarja ne morete zvržati na Evropo. V letih 1917-18 je kupila Evropa od nas \$14,000,000 bušljev naše pšenice. V bankrotnih letih 1920-21 je pa kupila malo manj, to je 783,000,000 bušljev."

Julius H. Barnes, bivši diktator šitne korporacije Združenih držav in sedaj predsednik trgovske zbornice Združenih držav, govori, kako se farmarjem godi današnje dni. On pristava, da ni slabo znamenje, ako je 1,700,000 delavcev pustilo delo na farmi in se oprijela drugih poklicev. On pravi, da so postali nepotrebni na farmi, ker so izboljšani poljski stroji.

V svojem optimizmu ja zaklika, da je treba ohraniti gospodarski sistem, ki nam lahko da za vsakega — več avtomobilov, splošne izobrazbe, gramofonov in več prave velike meze." Privatno je imel Barnes svojo goz posvedovalca v Rusiji v zadnjem letu. Kaj mu je njegov preiskovalec povedal in priporočal, to je menda Barnes povedal svojim prijateljem v trgovski zbornici, ampak o tem ni govoril v svojem govoru, katerega je zadnjikrat obdržal pred Washingtonskim mestnim klubom.

da se alihi mnenje delegatov na kongresu. Ko je Lenin sestavil program nove ekonomske politike (državni kapitalizem), ga je najprej predložil kongresu in potem šele centralnemu izvrševalnemu odboru. Kongres je torej utripajoča žila, ki kaže sovjetskim voditeljem, kako misli in čuti kmetaka in delavska masa v Rusiji.

V Smackoverju zgrade novo cerkev.

Delavei, ki garate na oljčkih v Arkansasu, ali alšite? V Smackoverju zgrade novo cerkev. To ni izmišljotina, ampak pravijo, da zgrade še dve cerkvi. Znano je, da imajo v Arkansasu veliko cerkev, pa tudi meze so niske, ki jih delavei prejemajo za svoje delo.

Tam v Smackoverju živi človek, kateremu njegova oljčka nosijo lep denar. Zdaj ne ve, kako bi denar obrnil, pa misli, da je najbolje, ako s njim gradi cerkve. W. A. McKenzie v Smackoverju je multimilijonar in oljni magnat. On ima vse vrline in napačne modernega Kresa. On bo tudi zgradil cerkev. To se pravi, da on ne bo mešal malte, tudi ne bo pokladal opeke, ampak dal bo denar, da jo zgrade delavei. Saj on tudi ne vrta oljnakov na oljčkah in ne lovi olja v sode in ne naklada teh sodov na tovorne avtomobile. Vse to delo opravijo zanj najeti delavei, on spravlja le profit, ki ga daje njih edlo. Ako bi teh delavcev na bilo, bi oljčka ne bilo vredno počenega groša, kajti McKenzie ni vajen takega dela, ki ga opravljajo oljni delavci, kakor ne zna graditi cerkev. Ako bi moral McKenzie sam graditi cerkev, bi jo Smackover nikdar ne imel, kakor bi McKenzie nikdar ne lastoval milijonov, ako bi moral sam producirati olje.

Ampak tam v sv. pismu je neke zapisano, da bo človek jedel kruh v potu svojega obraza in da je napačno, ako je kruh, ki so ga pridelali drugi v potu njih obraza. Priznava, da so to lepe besede, ki so zaplane v sv. pismu. Ako bi ne industrija vodila po teh principih, bi ne bilo na svetu siromakov, ki dostikrat ne vedo, kam naj položijo svojo trudno glavo. Ampak industrija se ne vodi po teh principih.

Mr. McKenzie je kristjan. Nekateri pravijo, da je dober kristjan, saj drugače bi ne gradil cerkev. Ampak on se ne ravna po Kristovih naukih, saj se tudi drugi industrialci in multimilijonarji ne ravna po njih, pa jih imajo vseeno za dobre kristjane. Oljni magnat McKenzie gradi spomenike. Cerkev. Eno Kristu, drugo pa sebi. Kajne, to je pa malo preveč, ako kdo gradi cerkve, pa se ne ravna po naukih tistega, kateremu jih gradi. Rečemo le toliko: Ako bi danes prišel Krist na svet, bi ne hodil v take cerkve, ampak šel bi med delavce in jim priporočil, naj se organizirajo proti tistim, ki grade njemu cerkve.

Ruski sovjetski kongres.

F. A. Mackenzie, poročevalci šikaške "Daily News", javlja sledeče o ruskem sovjetskem kongresu, ki se zdaj vrši v Moskvi: Vsesovski sovjetski kongres, kateremu prisostvuje 3000 delegatov iz vseh krajev Rusije, zboruje v meakovskem opernem gledališču. Kongres, ki zboruje letno okrog mese dni, je najvišja oblast v ruski republiki. Na kongresu so izvoljeni ljudski komisarji in člani centralnega izvrševalnega odbora, ki poslujejo čez leto in podajo bodočemu kongresu poročila o svojem delu.

Nobena vladna institucija v drugih državah se ne more primerjati s tem kongresom. Nekoč je podoben parlamentu, toda v parlamentih so debate, tu jih pa ni dosti. Delegatje poslušajo poročila in govore ter odločujejo o najvažnejših vprašanjih republike. Sovjetski kongres ne sprejema nobenih zakonov; to delo je prepuščeno centralnemu izvrševalnemu odboru, ki zboruje po potrebi in šteje 300 članov. Delegatje kongresa se volijo ne direktno iz provinčnih sovjetov.

Sovjetski kongres, ki je najvišja oblast v republiki, ima velik vpliv. Vsi načrti glede kakih večjih sprememb in važnih zakonov, ki jih izdelata svet ljudskih komisarjev in centralni izvrševalni odbor, so zadržani toliko časa, dokler se alihi mnenje delegatov na kongresu. Ko je Lenin sestavil program nove ekonomske politike (državni kapitalizem), ga je najprej predložil kongresu in potem šele centralnemu izvrševalnemu odboru. Kongres je torej utripajoča žila, ki kaže sovjetskim voditeljem, kako misli in čuti kmetaka in delavska masa v Rusiji.

Delegatje zborujejo od desete ure predpoldne do večera z dvema odmoroma opoldne in popoldne. Delegacija letošnjega kongresa je zelo velika, ker je prišlo veliko število delegatov iz Sibirije. Vzhodna Sibirija je zopet zastopana na kongresu. Na kongresu so zbrani predstavniki štiridesetih narodnosti. Tu so Velikorusi, Malorusi, Hidje, kozaki, Mingrelijanci, Georgijanci, Tatarji, Kirgizi, Permijski, Baškiri, Kalmuki, Turkomani, Finci, Nemci, Rutenci, Belorusi in drugi. Prava pisana množica! Zdi se ti, da imaš pred seboj gigantično federacijo, ki predstavlja dvanaestino vsega človeštva.

Večina so mladi mošče. Tupatam sedi žena v grobi kmetaki obleki s ruto na glavi, izpod katere vis lasje v eni sami kiti po hrbtu, in v čevljih iz slame. Poleg delavskih delegatov iz Petrograda in Moskve sedi mušik s komasto kapo v rokah, ki je prvič v svojem življenju zapustil domo, vas in prišel v veliko mesto. Nekateri delegatje so prišli iz Sibirije na sauh, ki so jih vlekli jeleni, drugi so pa prijezdili na kamelah iz vročih krajev centralne Azije.

Delegatje se razlikujejo po nošah, polti in narodnosti — ne pa po mišljenju. V tem so vsi enaki. Vsi — razen male peščice — so komunisti. Vsi so kmetje in delavei. Duhovnikov ni tu, prav tako ni niti enega zastopnika stare buržoazije in plemstva. Glavno vprašanje na letošnjem kongresu je konsolidiranje sovjetskih republik s centraliziranjem moči v Moskvi. Kongres ima pretehtati rezultat nove ekonomske politike, pregledati dohodke in stroške in sklepati glede koncepcij za pridobitev trgovine z inozemstvom.

Meteoriti.

Najlepše je, da gospodarji kapitalističnega sveta začne s klajanjem takoj prvi dan v novem letu. Čemu bi čakali poletja?

Zvezdogledi, ki objavljajo obšajna "prerokovanja" ob začetku leta, ne smejo misliti, da so kake posebne zverine. Dogodka, ki jih napovedujejo, za letos — velike stavke, izgrede, rope in umore, revolucije, vojne itd. — lahko s mirno vestjo napove vsakdo in ne bo se zmotil. To je že nekaj tako rednega kakor vročina v juliju in mrzav v decembru.

Dvatisoč ameriških učenjakov je izjavilo v Bostonu zadnji teden, da je evolucija človeka dokazana stvar.

In ti ljudje nič ne vprašajo Bryana, Volivo in Kazimirja, če smejo to izjavljati! Kam, kam smo prišli?

Listi poročajo, da je predsednik Harding na božični dan voščil vsemu ljudstvu v Ameriki vesele praznike in potem sedel k mizi, na kateri se je kadilo 45 funtov puranove pečenke.

Mister Harding je bil nedvomno zelo dobre volje in tudi mir je imel voč ur, ko je po obedu legel k potrebnemu počitku.

Vprašanje moderne razporeke: Kadar se moč in žena ločita in si razdelita imetje, komu pripade žganjarski kotel?

Zakonokovači bodo prepovedali stavke — in nepokoj v industrijah izgine.

Nato morajo prepovedati bolezni — in človeštvo bo zdravo. Juh, zlati časi prihajajo!

Nebroj dokazov je na dani, da svoboda in demokracija sta danes samo še tam, kjer ni ljudi.

V Moskvi polagajo temelj "Uniji socialističnih republik". Krasna ideja, ampak malo prezgodaj je še. Prej je treba imeti socialistične republike. Teh danes še ni.

Novo leto so začeli s konferencami, vlekli ga bodo s konferencami in zaključili med konferencami. Konferencijsko leto!

Nujno vprašanje: Ali bodo tisti siromaki, katere je uradna dobrodelnost obdarovala na božični dan s košaricami peciva in starega mesa, obesili svoje želoce v dimnik do prihodnjega Božiča?

Kadar Kazimir piše o fosilih, je to ravno tako, kakor če bi kukulsklanovski kligeč naročil od Kazimirja križec in ga pohvalil, da se dobro sveti...

Delavec je revež, če ne gara. Tak je današnji sistem. Delavec areča — kakor se danes razume — je večno garanje. Na to niso pomislili oni, ki so imeli zadnje dni polna usta voščil.

Državni tajnik Hughes želi, da je Francija naplačana in Nemčija ni uničena.

Zakaj Hughes ne želi, da je Il-sica sita in kokoš živa?

Znanstveniki, ki se trudijo, kako bi dobili kurivo iz zraka, naj za božjo voljo počakajo še nekaj let. Zdaj je saj dihanje brezplačno, toda ko se Morgan polasti zraka, bome plačevali toliko in toliko od kubičnega metra sapa, ako bomo hoteli dihati.

Ali je Mussolini že odrešil Italijo? Še ne! Prihodnje leto!

K. T. B.

Književne vesti.

"Čas" ima sledečo vsebino v decemberski številki: Frank Keršer: Zmaj (pesem). Frank Keršer: Za solnce (povest). D. Vaka: Mohamed — njen bog. Duševni razvoj človeka. A. J. Terbovec: V tobačne mdimu. O pletih in lašah. O kurjavi in vlagi v hiši. Kako podaljšamo življenje. — Priloga: Naročnikom "Časa". Razno, Književnost.

Naslov revije: Čas, 1142 Dallas Rd., N. E. Cleveland, O.

Ali vaš, kakaj se svoj deček tako rad potepa s drugimi dečki in uganja razne "porednosti"? Odgovor na to in mnoge uganke v obnašanju otrok najdeš v knjižgi "Zakon biogenesije", katere dobiš pri Književni matici S. M. P. J.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Mulberry, Kans. — Še enkrat hočem malo opisati o moji nesrečni bolezni revmatizmu, ki me še vedno muči. Pri društvu št. 5 v Clevelandu so namreč razpravljali glede prošnje in med temi prošnjami se nahajala tudi moja prošnja, zato to opisujem, da bodo člani vedeli, kako sem prišel do bolezni, kako dolgo bolezen že traja in koliko me stane.

Dne 24. maja, 1921, sem šel na delo v rudnik. Ker sem imel mnogo plina, sem moral svetilko držati bolj zadaj, da plina ne zažgem. Ob dveh popoldne, ko sem ravno prišel kopati, mi je nenadoma padel kos tvarine v moje desno oko in me udaril tako močno, da sem moral delo takoj pustiti ter iti domov. Ker rova ves teden ni obratoval, kajti tistega dne se je nekaj v njem polomilo, se tudi nisem zmenil veliko za moje oko, češ bo že prešlo, prej kot prične mo z delom. Nisem se rad za vsako malir stvar naznanil bolnim, zato nisem šel k zdravniku, a ker oko le ni hotelo ozdraviti, so mi bratje nasvetovali, naj grem k zdravniku, toda to je bilo že čez osem dni, po udarcu v oko. Zdravnik mi je povedal, da sem že prepozen in da bo oko najbrž izgubljeno. Res je tako bilo. Oko mi je sicer ostalo, toda ojašal sem na njega.

Oni zdravnik me je zdravil od 3. junija do 11. avgusta, 1921, in še v bolnišnico sem moral iti 11 dni. Poleg tega mi je dajal močna zdravila, da sem si pokrvaril želodec. Iz bolnišnice domov prišel sem šel k drugemu zdravniku. Ta me je zdravil za želodec in mi dajal razna zdravila, ki pa niso pomagala.

Dne 19. septembra me je prišlo la boleti desna noga v kolenu. Silno mi je zatekalo in zdravnik mi je štirikrat iz nje vzel tekočino. Tudi to ni pomagalo in prišel mi je dajati morfin, da mi o-lajša bolečine. To me je utrudilo in moral sem v bolnišnico v Girard, Kans. Tam je zdravnik pripeljal štiri druge zdravnike, da so preiskali moje nogo. Imel sem tedaj hude bolečine, mazali so mi nogo in tako sem ostal v bolnišnici tri tedne. V tej bolnišnici ni bilo za me, kajti trpel sem, da bi jokal noč in dan, in drago je bilo. Za tri tedne sem plačal \$96.95. Pustil sem se prepejati z ambulanco k svojem prijatelju, za kar sem plačal \$15. Pri prijatelju sem bil tri tedne in zdravnik je hodil k meni vsaki drugi dan. Za to si je računal \$92.42, kar mi pa še danes nisem plačal vsega. Od tam sem šel v M. Carmel bolnišnico, kjer sem dobil drugega zdravnika. Na različne načine me je zdravil, a mi ni pomagalo. Dobil sem zopet drugega zdravnika, ki me je preiskal ter fotografiral moje sree, pljuča, jetra, zobe in ne vem, kaj še vse. Na vse to sem dobil zdravila, ki mi pa tudi niso pomagala. Šele on je dognal, da imam revmatizem in slab želodec. Za mene, je rekel, da je najboljši, če grem v toplice in naredil mi je listek za v Eldorado Springs, Mo. Vprašal sem ga, kako bo pa s plačevanjem. Če nje-mu plačam in bolnišnici, tedaj mi ne ostane za v toplice. Rekel mi je, da me počaka in tako bom tudi bolnišnici pozneje lahko plačal, kar znaša za 11 tednov \$388.42, zdravnik pa \$50.

Prišla sta dva brata društva št. 65 SNPJ, katerega član sem že 16 let in me spravila v toplice dne 12. februarja 1922. Tam sem bil do 11. junija, kar me je stalo vsaki teden \$20. Ozdravel sem toliko, da sem lahko hodil s bergljami. Denarja nisem imel več in prišel sem domov. Čez nekaj časa sem spet šel v toplice Exlor Springs, Mo., ki so blizu Kansas Cityja. Bil sem tam dvakrat, enkrat šest tednov in enkrat pet tednov in zdravje se mi je vračalo.

Ozdravel pa popolnoma nisem in radi tega sem se tedaj obrnil za pomoč do bratov in sester pri podpornih društvi, da bi mi omogočili dostop še v ene toplice. Moja prošnja ni bila zastoj in prav lepo se zahvalujem bratom in sestram SNPJ, ter vse darovalcem, tajniku društva št. 65 v Breary Hillu za vse njegovo poštovanje.

Dne 5. decembra sem bil operiran na tonzili, kar me tudi stane \$75. Stroškov sem imel torej dovolj, tridolarška podpora od društva pa mi je potekala še 19. marca, 1922. V svoji bolezni sem tekom enega leta shujšal od 155 funtov na 102 funta. Torej je bila bolezen dovolj huda, trpljenje

veliko in kot se razvidi, stroški tudi. Rumatizem me še vedno zelo muči, posebno ob slabem vremenu in vživati sem zmožen le kake lahke jedi, mleko, kak sok itd. Čeravno sem torej neozdrjen, vseeno sem se kot potreben obrnil na rojake za pomoč in nadeji, da tako ozdravim ter si podaljšam življenje. — Joe Ferhne.

St. Louis, Mo. — Leto dni smo starejši in računamo, kaj smo naredili v preteklih 12 mesecih leta 1922. Tako bi menda šlo vedno naprej, pokazati ne bomo mogli uspehov, samo žal spomini so nam ostali. Kapitalisti beležijo v svoje knjige, koliko so profitirali v letu 1922, ubogi delavci v Ameriki in po vsem svetu pa bodo računili, koliko so izgubili med počitnicami, ko so bili na stavki, koliko bede in pomanjkanja so pretrpeli s svojimi družinami, vse na čast kapitalizma in slavne demokracije.

Delavci se ob Novem letu vedno pripravljamo na boljše in tako čakamo in čakamo dan za dnem, leto za letom, dokler ne zgine s tega sveta. Pohajali smo v šole dannadan in leto za letom, pa vseeno naši možgani niso dovolj razviti, če prav imamo šole vsaki dan svojega življenja. Naši otroci hodijo v šole, a njih možgani vseeno ne bodo dovolj razviti.

Ko se človek nečemu privadi in misli, da mora tako ostati, mu ne koristi kaj prida niti dobro časa-pije. Na tisoče ljudi je, ki ne prestando berejo liste in dobro štivjo, ališijo govore, ali sami sebi ne verujejo, da je zanje kaj novega. Vedno se držijo stare tradicije, češ, kakor je bil moj oče, tako naj živim jaz. Tak ustopist res ne bi nikdar postal dober demokrat niti ne pride do dobrih zaključkov.

Kakor pravim, vse družbe bodo računale, koliko so napredovale v letu 1922. Zavarovalniške družbe bodo računale, koliko ljudi so zavarovale in za koliko so prejeli ter izdali. Bilanca že danes izkazuje, da so razprodale za bilijon več zavarovalnin kot sednje leto.

Tudi vsa podporna društva v Zedinjenih državah bodo izdala statistiko o svojem poslovanju, koliko so pridobili novih članov in koliko so jih izgubili. Naša Slovenska narodna podporna jednota bo dala letni račun in to-čeno bomo videli, koliko je v tem letu napredovala ali nazadovala. A naša jednota ni kakor kakor korporacija, kjer je lastnik skupina ljudi ali en sam človek, vsi člani smo njeni gospodarji in od nas je odvisen njen napredek. Zavedamo se, da nam je ta organizacija pod sistemom potrebna in tudi, da njeni uspihi so odvisni od članstva samega.

Ni treba misliti, da bi se naša organizacija dvignila kar sama od sebe do neba, odvisno je od vsega članstva in ako mi, 27.000 članov, dobimo vsak samo po enega novega člana tekom tekočih 12 mesecev, bomo imeli do 1. januarja, 1924, svojih 54.000 članov ali v dveh letih 108.000 članov pri SNPJ. Potemtakem bi mogli misliti, da smo napredni z našo organizacijo in moramo drugim dokazati, da smo vredni pohvale za naše delo. Zdi se mi, da bi to lahko naredili, samo sistem je treba tako urediti. Ne smemo govoriti, tudi dokazati moramo, da smo napredni in na kak način.

Da bi naša organizacija vodila nekoliko več propagande, imela bi danes lahko še 100.000 članov. Toda meni se zdi, da tu ni dovolj navdušenja za naprednost in tudi glavni usadniki ne agitirajo kakor bi mogli. Kakor jaz vidim pri ameriških podpornih društvi, si izberejo po eden, dva ali tri mesece in takrat delajo vsi, da dosežejo svoje število članov, kakor so si vzeli cilj. To ni nikako težko delo, kajti ljudje se od dne do dne vedno bolj zavarujejo, se be in svoje otroke in čim več se govori o potrebi zavarovanja, tembolj se ljudje za to zanimajo. Danes ni treba človeka tako go-lo nagovarjati za zavarovanje, kot je bilo treba pred 10 in 15 leti. Od leta 1918, ko je bila ona influenza, so se ljudje za 100 odstotkov več zavarovali nego so bili pred desetimi leti. To poka-zuje rekord pri "Life Insurance Co."

Ni treba misliti, da so ljudje že vsi zavarovani pri drugih društvih in ne pristopijo več. Če bi bilo tako, bi "Life Insurance Co." odustila vse svoje agente, ki jih ima do 17.000. Pobirala bi prispevke samo od starih članov. Kdor to misli se torej vara, kajti, kako bi mogla drugače ta za-

varovalna družba vsako leto sprodati za bilijon zavarovalnine.

Po izkušnjah zadnjih let spoznavam, da Židje, Angličani in Nemci so tri narodnosti, katere največ delajo za svoje bodočnost in oni so najboljše zavarovani. Ni težko to uganiti, zakaj so oni tako zavarovani. Oni so se že toliko naobrili, da vedo da morajo pod današnjim sistemom zavarovati svoje družine. Oni vedo, če so prišli na ta svet, da ga bodo morali enkrat tudi zapustiti, kakor svoje ljubše družine in sorodnike, katerim bo treba po njihovi smrti pomoči. Organizacija je za njihove družine bodočnost. Ko so možje še živi, prinesejo vsak teden domov svoj zaslužek za delo, ko pa umrjejo, vedo, da tega ne bo in njih družine bodo v bedi, ako se ne zavarujejo. V današnjem redu more rešiti o-sirotelo družino samo denar, kapital, zato ga je treba za slučaj smrti potom zavarovanja preskrbeti. Če človek torej pripada več zavarovalnim družbam, boljše je. Woodrow Wilson pravi, da človek, ki je oženjen in še ni dovolj zavarovan, se še ni prebudil; in governor Hyde iz Missourija pravi: Zavarovanje je najboljše sredstvo, s katerim more človek odvrniti svojo družino od bede.

Tako torej, če bi naši člani in prijatelji malo bolj premislili te besede in o potrebi sebe in svojih družin bi mi danes v šest mesecih šteli z našo organizacijo 54.000 članov. Toda nekatere naše rojake je težko k temu prepričati. Kupili bodo sicer razne delnice, obveznice itd., čeravno imajo iti drugi dan vse k vragu, njim to ni mar, samo da morejo špekulirati z obogatitvijo in živijo ne-kaj časa v zlati nadi, da bodo bogati. Prav taki so kot kapitalisti, ki špekulirajo na borzah.

Ko sem pred par leti govoril nekaterim ljudem o potrebi zavarovanja, so mi rekli, da je boljše kupiti par delnic. Mislim, da se bodo tudi našli tisti ameriške špekulacije. Pravijo, da nimajo denarja za zavarovanje; za del-nice ga pa imajo kar na stotine in tudi tisoče, kar bi še do smrti zadostovalo za plačevanje zavarovalnine pri par družinih.

Imamo tudi ljudi, ki pravijo: "Oh, ko jaz umrem, kaj mi je je potreba denarja, družina naj pa gre travo jesti, če nima drugega." Jaz pa pravim: ako je družina toliko vredna, da s njo živim, tudi gledam toliko, da no-moji smrti jim ne bo treba hodi-ti okoli sosedov prosit kruha in ne bo treba pošiljati otrok v si-rotišnice.

Zakaj imamo toliko otrok v si-rotišnicah? Zato, ker njihovi o-četje jim niso dali dovolj protek-cije in siromašna mati jih je mo-rala dati tja, da je šla lahko v to-varno, da si zasluži par bornih dolarjev za preživljanje sebe. Tako krivda ostane tudi na moške-mu, ki trdi, da mu je dovolj, če je zavarovan za 800 dolarjev, kajti ona vsota se skoraj porabi pri stroških ki so nastali radi po-greba in njegova družina je za par dni podvržena bedi. Tak člo-vek res spi. Ljudje bi se morali bolj zavarovati, da protežirajo svoje družine.

Nekateri tudi pravijo, saj bodo njihovi otroci lahko šli v to-varno, ko so stari sedem, osem let; a nekateri se vedno izgovar-jajo: saj moj oče mi tudi ni ničesar zapustil in tako ni treba, da bi jas njim. Človek, ki to trdi, dela direktno proti svoji družini, ni mu mar za svojo družino, ne za svoje starše. Tak človek je sebičen in od njega ne moremo pričakovati, da bi se boril za dru-ga. Mi ne moremo čakati, da bodo otrokom pomagali sosedje, bogati Morgan in Rockefeller.

Nešteto takih primerov bi la-hko navedel, kako se ljudje izgo-varjajo, pa naj zadostuje za dan-es. Te opaske nikakor niso u-pravičene, to je glavno in dolž-nost je vsakega, da se zavaruje. Beseda, da smo napredni ni vred-na pliskavega boba, dokler samo tako trdimo. Jaz pravim, naj bo-mo socialisti, nacionalisti ali kle-rikalci, pod današnjim sistemom moramo biti zavarovani. Ko pa bo prišel čas, da bo ta sistem od-pravljen, bodo tudi naše organi-zacije same od sebe postale ne-potrebne, do takrat pa jih potre-bujemo.

Če kateri član misli o tem do-plju kaj komentirati, sem vedno pripravljen dati odgovor. Spo-štujmo sebe, svoje družine in svoje soderge!

Vsem skupaj volim srečno Novo leto in delovanje v večji slogi in naprednosti, da bomo do-segli v tem letu najmanj 50.000 članov. Na živahno delo! — Jacob Stanek

Ironwood, Mich. — Naznanjam članom društva "Vila Velebita", št. 323, ki so oddajeni od društva ter niso bili na redni seji, da nisem več tajnik, ter naj se v bo-doče v vseh društvenih ozirih o-bračajo na brata Johna Grgur-cha, naslov: 936 Ayer Str., Iron-wood, Mich. Omenjam, da nisem mogel več poslovati radi kritike od strani članstva, ki je je vodi-lo med seboj. Ko bo članstvo dru-gega mišljenja, bom zopet pri-pravljen prevzeti poslovanje, ka-kor sem ga imel do sedaj. Kako je bilo moje poslovanje, lahko ve vsak član, ki mu je znano, kaka je pri nas podlaga, da društvo us-peva. O naših članih bi lahko re-kei, da so jako sebični, enostran-ski so in priznajo pravo samo ne-katerim.

Člani, ki so bili na seji, dobro znajo, da je bil moj predlog v ko-rist društva in jednote vedno po-bit. Sedaj bodo paš lahko delali, kakor jih bo volja. Če bi gledali, da društvo pridobi čimveč novih članov, ne bi vzeli od prosilca tri dolarje kot pristopnino k društvu, pustili bi ga k društvu za 50c ali dolar. Ko imate društveno sejo, tedaj ne mislite, da je tam svobodno govoriti vsakomur ka-kor se mu zljubi in da vsak tudi lahko psuje. Vsak pravi, saj ni-sem v cerkvi in še misli, da lahko počenja, kar hoče.

Če bi gledali val na "čarter", da je ta za nas vse in vpoštevati bi ga morali kot složni bratje. Ne mislite, ker nismo rojeni kot bratje, da potem ne moremo biti društveni bratje. Kot bratje bi se morali drug drugega spošto-vati, zlasti pa v društveni dvorani.

Ni lepo, da ljudje drug drug drugega kritizirajo, posebno pri društvu za zadeve, ki se ne tiče-jo društva. V našem okraju je več kakor tri ali štiri podpornih društvev, to je podpornih organi-zacij, a nikdar ne ališije, kako je delo pri dotičnih društvih razun društvenih članov, ki se pri društvu in o društvenih zadevah sklepajo samo na sejah.

Mari je to lepo, da vsakdo zna, kaj delamo pri našem društvu, da govorijo o tem celo otroci in šen-ske. Oni vedo, kdo je bolan in ko-mu bo odobrena bolniška podpo-ra, komu ne. Zdi se, kot bi bil taj-nik nepotreben in lahko otroci in ženske, ki niso pri našem društvu, poslušajo z društvom in nje-ga zadevami.

Verujte mi, da se boste spomi-njali, kar sem jaz, nekoč govoril, ako bi se sedaj tega spominjali, bi gledali na to, da društvo pov-pne in ne bi trajalo dolgo, pa bi se dalo vse popraviti. Tako pa ni vredno niti dalje govoriti, ker nihče se ne briga, kaj bi bilo do-brega za društvo, da se društvo povzdiga in jača. Jaz bom gledal za koristi društva, kolikor bo me-ni mogoče. — John F. Flaw, biv-ši tajnik.

Cleveland, O. — Človek je že po naravi družabno bitje in kjer-koli se mu nudi prilika, se rad snide s svojimi znanci in prijate-lji, da se s njimi pogovori ter ta-ko pozabi na pusto vsakdanje živ-ljenje. Samota ni zanj. Ako opa-ujemo otroke, ki mora biti do-ma sam, ločen od družbe, vidi-mo, da ni povsem zadovoljen; ka-kor hitro pa mu damo svobodo, da lahko pohiti med svoje sotr-atnike, takoj pozabi prejšnjo oto-čnost in vesel je življenja.

Z odraslim človekom je ravn-o-tako. Vsakdo je že lahko opazil, če je po trudopolnem delu pri-šel z glavo polno skrbi med vese-lo družbo, da so ga mučne skrbi minile, razvedril se je in okrep-šilno je to razvedrilo učinkovalo na njegov organizem. Še celo bol-niku navadno vsaj deloma odne-hajo bolečine, če pride med dru-ba.

Družabni sestanki so torej nam potrebni in eden takih bo na za-bavnem večeru društva Jadran-ska vila, št. 178 SNPJ, v soboto zvečer dne 6. januarja, v S. N. D. Tem potom ste vabljeni vsi ro-jaki in rojakinje v Clevelandu in okolici, da pridete tega dne v S. N. D., kjer se bomo bavali in skupno užili nekaj veselih ur. Slikati je, da se bo tega večera vršil lov na razne dolgožubite živali, perutnino in drugo sva-žjalo, ki je ravnokar pobeignili krutim fašistovskim rokam. Za-nimivosti bo torej dovolj. Pridi-te in zabavajte se s nami! — L. Poljšak.

Johnston City, Ill. — V času premogarske stavke je bilo pre-cej pisanja, bolj rečeno obreko-vanja proti našemu sovratniku in boritelju za delavce interesu rojaku Mattu Vogrichu. Med na-mi Slovenci je res čudno, lahko

rečeno grda bolezen; če se neko-č drugemu zameri, ga drugi črni in blati, da je joj. Če je oni, ki je zameril, malo bolj "kuništen" ga pa še v "oajtenge" da, da bolj držl. Tako so dali v časopise tu-di rojaka Matta Vogricha, da bo mržnja napram njemu bolj dovr-šena. Ker njega osebnost poznam, sem bil prepričan, da so bili vsi dopisi v Prosveti, ki so jih pisali proti Mattu Vogrichu, samo iz o-sebnih nagibov in sovratnosti.

Zadnjiš sem prejel pismo od Matta, v katerem mi med drugim tudi piše: "Ker so me med stav-ko blatili a tem, da sem šel iz La Salla, Ill., v Colorado, da bom tam stavkaval, si mogoče tudi Ti verjel. Zatorej Ti pošiljam iz-kazilo, da v resnici nisem stavko-kazil."

To izkazilo je pisano v angle-ščini iz urada distrikta št. 14. in se glasi v prevodu:

"Dne 13. septembra, 1922.
U. M. W. of A. District No. 15,
444Thacher Bldg.
Pueblo, Colo.

Onim, katerih se to tiče:
To je potrdilo, da je Matt Vo-grich član U. M. W. of A., ki je bil na stavki v tem distriktu zad-njo zimo proti znižanju plač in pomeže med splošno rudarsko stavko.

Radi svoje aktivnosti v uniji, je njemu nemogoče, da bi dobil delo v kateremkoli tukajšnjih ro-vov ter je radi tega prišljen za-pustiti to državo, ter iskati delo drugje. Pripravljen ga kot zve-stege in lojalnega unijskega mo-ža. — Felix Pagliano, tajnik-bla-gajnik distrikta št. 15 U. M. W. of A." (Pešat.)

To pismo jasno kaže, da je bil rojak Matt Vogrich z nami ved v boju za izpolnitev naših zahtev. Vstrajal je skozi kot svet pristal-unije, a zato je zanj toliko slabe-je, ker je bil prišljen Colorado zapustiti radi svojega neomej-na-ga pripriljanja in ni mogel dobiti dela v tamošnjem okraju.

Onim, ki so mnogo ugibali, kaj počenja naš rojak Matt v Colo-radu, naj to pismo odgovori ter naj bo konec njihove nepotrebne skrbi.

V tukajšnjem rudniku sta se nevarno ponesrečila naša dobra člana SNPJ: brat Paul Cempre in brat Victor Lokatieh. Obadva se bosta morala podvreči ope-raciji. — Pri družini Antona Kova-cloha so prejeli za božično daril-ko krepkega slinčka. Soproga in sinček sta dobrega zdravja. Če-stitamo jim na tolikem božičnem darilu.

Pozdrav vsem naročnikom in čitateljem Prosvete. Želim jim mnogo sreče v letu 1923. — Frank Martinjak.

Eucled, Ohio. — Društvo "Za-vedni sosedje", št. 158 SNPJ, v Nottinghamu je na svoji zadnji seji sklenilo, da se bodo v bodoče vršile seje vsako drugo sredo v mesecu, namesto drugo soboto v mesecu, razun zadnje seje v de-cembru. Zadnja seja decembra pa se bo vršila drugo soboto kakor prejšnja leta. Vsi člani, ki ste bili navzoči na zadnji mesečni se-ji, veste, zakaj so seje preložene, zato ne bom razlagal.

Opozarjam vse člane, ki ste zadnje leto premenili naslove, da jih prinesete na prihodnjo sejo na papirju natančno zapisane, da bo mogoče sestaviti natančen ime-nik, enkrat zaradi lista Prosvete in drugič radi bolniških obisko-valcev, da bo tudi predsednik bolniškega odbora imel svoj to-čen imenik z naslovli.

Po tem sistemu, ki smo ga ime-li doselej zavoljo naslovov, ni mogoče najti vseh članov, kadar bi odbor to potreboval. Opozar-jam torej še enkrat, da bratje in sestre prinesete na papirjih svo-je točne naslove. Še nekaj imam na sru, kar mi nikakor ne do-pade in mislim, da tudi ni v so-glasju s pravili, za kar pa se ne-katera društva prav malo ali po-polnoma nič ne brigajo. Glejajo samo na veliko število članov, kje člani stanujejo, je njih de-veta briga.

Dr. Zavedni sosedje št. 158 v Nottinghamu ima na primer čla-na, ki stanuje v Collinwoodu, v bližini društva št. 53 SNPJ; ni-kdar ne prinese sam plačat asse-menta, da bi tajnik mogel dobiti njegov naslov ter mu dal prestop-ni list. To nikakor ne morem ama-trirati za počteno, kajti zdi se, kot, če bi zboleli, da nobejo biti v bli-žini društva in tako odtegnjeni bolniški obiskovalcem, da bi jih nadzorovali.

Na drugi strani imamo člane, ki stanujejo par korakov proč i sedela našega društva, vda-njeni pa so pri društvu "Mir", št. 142 ali "V boj" št. 53, Collin-wood, O. Zgoraj omenjena dru-

štva bi opozarjal, da izdajo ta-kim članom prestopne liste, da bodo prestopili k bližnjim društvom. To naj zadostuje za da-nas, pozneje se bom še kaj ogle-l glede ališnih zadev. — Vin-cent F. Kohler, predsednik.

Nokomis, Ill. — Dati hočem malo pojasnilo na namanilo, ki je bilo priobčeno v številki 297, dne 20. decembra od društva št. 209, Nokomiški Slovenci. Na seji tega društva je bilo sklenjeno ra-di denarja, ki je bil nabran v avr-ho pokojnega brata Johna Mekinda, da se zločina prime in kanna-je. Ker je bil osumljenec, da je storil zločin, prijet in ne karno-van, do nabrane vsote \$200 ni bil upravičen tisti, ki je osumljenec prijel, kakor je bilo sklenjeno na seji društva dne 3. decembra.

Na isti seji je bilo zaključeno, da nabrana vsota ostane v društvu blagajni, toda če kdo šeli vsoto nazaj, ki ni član društva, jo lahko dobi pri nabiralcu ali pri tajniku v teku treh mesecev, in sicer v januarju, februarju in marcu.

To je bilo sklenjeno iz razloga, ker je imelo društvo veliko stroškov radi pokojnega brata Johna Mekinda. V slučaju, da bo ome-njena vsota ostala v društveni blagajni, pa bo itak šla večinsko za razne prošnje, katere vedno prihajajo na društvo od strani potrebnih sobratov.

Toliko na znanje, da se bomo razumeli, da to ni, da bi mogel posameznik pobasati dotični de-nar. — Lukas Groser, predsednik društva št. 209.

LEPA PRILIKA

se nudi onemu, ki hoče lastovati svoj dom in poleg še toliko sveta, da lahko pridela doma vse potreb-ne kuhinjske zelenjavo in redi kokiši. V Lombardu, Ill. 40 mi-nut od Chicaga po električni se-leznici je na prodaj tri akre sve-ta, na katerem je do polovice do-delana štirisobna lesena hiša. Svet je valovit, zemlja črna, torej zelo rodovitna. Mimo vsi električni poulični železniki vsakih 15 mi-nut in vožnja stane samo 13 cen-tov. Hiša je sunaj popolnoma izdelana, in znotraj je pa še traba dodelati, torej vsakdo lahko ure-di sobe, kakor hoče. Oni, ki želi delati v Chicagu in stanovati su-naj na svežem zraku in poleg še lastovati primeren kos zemlje, se tukaj nudi zelo ugodna prilika. — Cena za ta svet s hišo je samo \$3.400.— Takoj je treba plačati samo \$500.—, in potem \$30.— me-sečno. Prvo leto ni treba plačati nobenih obresti in tudi ne davka, in potem pa šest odstotkov obre-sti. — Za nadaljna pojasnila se obrnite na

Chas. W. James & Co.,
Real Estate, 111 W. Washington
Street, Chicago, Ill.
(Adv.)

Našim jugoslovanskim odjemalcem in prijate-ljem v Chisholm'u in okolici:

— želimo —
vesele
božične
praznike
— in —
srečno novo
leto
1923.

FIRST NATIONAL
BANK
Chisholm, Minn.

JUGOSLOVANOM
V CHISHOLM
IN OKOLICI.

Naša Banka vabi vse rojake, da se je poslužijo v svojih za-davah ker:

Je velika in varna banka s vsem premoženjem s svoto nad \$1.600.000.

To je banka kjer dobite vse potrebne. Naši odjemalci so naši prijatelji in mi smo vedno pripravljeni z veseljem postre-di, ne le v bančnih zadevah temveč v vseh ostrih kjerkoli mogoče so naše skrbje in moči vam na razpolago.

Vaš rojak J. Osbolt je tukaj za vse vaše potrebe, oglašite se pri njemu.

Kadarkoli mislite o bančnem podjetju tedaj se spomnite na:

First National Bank,
Chisholm, Minn.
